

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти
Факультет № 6**

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Адміністративне судочинство**» вибіркового компоненту освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

за темою № 10 – «Відновлення втраченого провадження»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Клубань Марія Володимирівна.

Рецензенти:

1. Суддя Господарського суду Харківської області, кандидат юридичних наук Сальнікова Г.І.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Ф № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

- 1. Загальні питання відновлення втраченого провадження.**
- 2. Відновлення втраченого судового провадження під час війни.**

1. Загальні питання відновлення втраченого провадження.

Відновлення втраченого судового провадження в адміністративній справі складає самостійну категорію справ, які відрізняються від справ позовного провадження і справ окремого провадження. Це категорія справ має ознаки окремого провадження – безспірність вимоги і наявність у справі однієї сторони – заявника.

Нормами Кодексу адміністративного судочинства України встановлено порядок відновлення втрачених судових проваджень. Важливою ознакою можливості відновлення є закінчення судового провадження винесенням у справі рішенням. Інші провадження згідно з вимогами процесуального законодавства відновленню не підлягають.

Втраченим судовим провадженням, яке може бути відновлене, вважається як вся, так і частина документів конкретної справи позовного чи окремого провадження, яке було закінчене ухваленням рішення (винесенням вироку) або у якій провадження закрито. У адміністративному процесі, втрачене судове провадження може бути відновлене за заявою осіб, які беруть участь у справі, або за ініціативою суду.

Заява за підсудністю подається до суду, який ухвалив рішення по суті справи (вирок) або постановив ухвалу про закриття провадження у справі.

Заява про відновлення втраченого судового провадження подається до суду в письмовій формі.

У заяві повинно бути зазначено:

1) про відновлення якого судового провадження або якої його частини просить заявник;

2) які особи брали участь у справі і в якому процесуальному статусі, їх найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові за його наявності для фізичних осіб), їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання (для фізичних осіб); ідентифікаційні коди юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності, або номер і серія паспорта для фізичних осіб - громадян України, якщо відповідні дані відомі заявникові;

3) номери засобів зв'язку учасників судового процесу (телефон, факс, адреса електронної пошти, офіційна електронна адреса тощо), якщо вони відомі заявникові;

4) наявні у заявника відомості про обставини втрати судового провадження, місцезнаходження копій матеріалів провадження або даних щодо таких копій;

5) документи, відновлення яких заявник вважає необхідним і з якою метою.

До заяви про відновлення втраченого судового провадження додаються документи або їх копії, навіть якщо вони не посвідчені в установленому порядку, що збереглися в заявника або у справі, копії заяви відповідно до кількості учасників справи, а у разі необхідності - клопотання про поновлення строку на подання заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Заява про відновлення втраченого судового провадження може бути подана до суду незалежно від строку зберігання судового провадження.

Заява про відновлення втраченого судового провадження для виконання судового рішення може бути подана до закінчення строку пред'явлення виконавчого документа до виконання. Суд може поновити зазначений строк, якщо за клопотанням заявника визнає причини його пропуску поважними.

Недодержання вимог, встановлених щодо змісту заяви про відновлення втраченого провадження, тягне за собою певні правові наслідки.

У разі невідповідності заяви про відновлення втраченого судового провадження вимогам вказаним вище, то суд залишає заяву без руху, вказує на недоліки та надає час для виправлення.

Якщо мета звернення до суду, зазначена заявником, не пов'язана із захистом його прав та інтересів, або заявник відкликав заяву про відновлення втраченого судового провадження, суд своєю ухвалою повертає заяву або залишає її без розгляду, якщо провадження було відкрито.

Повернення заяви або залишення її без розгляду не перешкоджає повторному зверненню до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження.

Суд відмовляє у відкритті провадження за заявою про відновлення втраченого судового провадження у випадках:

1) подання заяви про відновлення судового провадження, втраченого до закінчення судового розгляду;

2) якщо заява подана після закінчення строку, встановленого частиною п'ятою статті 387 цього Кодексу, і суд відхилив клопотання про його поновлення.

При розгляді заяви про відновлення втраченого судового провадження суд бере до уваги:

а) частину справи, яка збереглася (окремі томи, жетони, матеріали з архіву суду тощо);

б) документи, надіслані (видані) адміністративним судом учасникам судового процесу та іншим особам до втрати справи, копії таких документів;

в) матеріали виконавчого провадження, якщо воно здійснювалося за результатами розгляду справи;

г) будь-які інші документи і матеріали, подані учасниками судового процесу, за умови, що такі документи і матеріали є достатніми для відновлення справи;

г) відомості Єдиного державного реєстру судових рішень;

д) дані, що містяться в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі;

е) будь-які інші відомості, документи тощо, отримані у законний спосіб з інших офіційних джерел.

У разі відповідності поданої заяви про відновлення втраченого судового провадження, вказаним вимогам, суд її розглядає спираючись на ту частину провадження, що збереглась а також документи, які були видані фізичним та

юридичним особам до втрати провадження. Крім того, суд в праві допитати як свідків осіб, що брали участь у справі та осіб, що входили до складу суду, що розглядав справу, з якої втрачено провадження, а також осіб, які виконували судові рішення.

На підставі зібраних і перевірених матеріалів суд постановляє ухвалу про відновлення втраченого судового провадження повністю або в частині, яку, на його думку, необхідно відновити.

В ухвалі суду про відновлення втраченого судового провадження зазначається, на підставі яких конкретно даних, поданих до суду і досліджених у судовому засіданні, суд вважає установленим зміст відновленого судового рішення, наводяться висновки суду про доведеність того, які докази досліджувалися судом і які процесуальні дії вчинялися з втраченого провадження.

У разі недостатності зібраних матеріалів для точного відновлення втраченого судового провадження суд відмовляє у відновленні втраченого судового провадження і роз'яснює учасникам справи право на повторне звернення з такою самою заявою за наявності необхідних документів.

Після набрання законної сили ухвалою суду, визначеною частиною третьою цієї статті, суд касаційної інстанції закриває касаційне провадження за касаційною скаргою у справі, провадження у якій втрачено.

У справі про відновлення втраченого судового провадження заявник звільняється від оплати судових витрат. У разі подання завідомо неправдивої заяви судові витрати, понесені іншими учасниками справи, відшкодовуються заявником у повному обсязі, про що суд постановляє ухвалу.

2. Відновлення втраченого судового провадження під час війни.

За повідомленням Ради суддів України, через війну російської держави проти України, окупацію українських територій і фізичного знищення судів, станом на 16 квітня 2022 року не здійснює правосуддя 141 апеляційний та місцевий суд. Пошкодженими або повністю зруйнованими є 51 приміщення судів від 777 загальної кількості приміщень, 47 приміщень судових установ зазнали критичних

ушкоджень. На тимчасово непідконтрольних українській владі територіях залишається 63 суди.

Відповідно до нової редакції ч. 7 ст. 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» територіальну підсудність справ для 130 судів змінено низкою розпоряджень Голови Верховного Суду. Серед них чотири апеляційні (Чернігівський, Херсонський, Луганський, Харківський), чотири господарські (Чернігівської області, Херсонської області, Сумської області, Миколаївської області), один адміністративний (Херсонський), решта – місцеві загальні суди.

Передачі до судів, яким визначена територіальна підсудність, підлягають усі справи, які розглядалися в цих судах.

Т.в.о. Голови ДСА України О. Сальніков зазначив про надзвичайно складну ситуацію з передачею судових справ з судів та вивезенням архівів таких судів. Насамперед документів тих судів, які розташовані на території, тимчасово непідконтрольній органам державної влади України, у зруйнованих будівлях та в безпосередній близькості до територій, на яких наразі відбуваються активні бойові дії. Хоча велику кількість судових справ та архівів збережено, про їх поточну передачу до інших місць на сьогодні не йдеться. Так само, наразі, не можливо встановити фактичну кількість знищених справ та зрозуміти обсяги роботи з їх відновлення.

Через тимчасову окупацію чи ведення бойових дій ймовірність фізичного вивезення матеріалів судових справ із судів вкрай низька. Тому під питанням залишається не лише можливість подальшого розгляду судових справ у яких рішення ще не прийнято, але й виконання судових рішень, що набрали законної сили, у закінчених провадженнях справах.

Важливо розуміти, що згідно чинного процесуального законодавства втрачені судові провадження по яких рішення ще не прийнято – відновити не можливо. В цьому випадку позивачу слід заново подавати позовну заяву відповідно до підсудності справи на час звернення до суду.

Щодо тих справ, у яких ухвалено рішення або постановлено ухвалу про закриття провадження, процедура відновлення втрачених судових проваджень передбачена окремим розділом у відповідному процесуальному законі.

Саме від мети відновлення судового провадження може залежати обсяг документів втраченого судового провадження, які будуть відновлені. Метою відновлення втраченого судового провадження може бути одержання завіреної копії судового рішення, виправлення описок та арифметичних помилок у судовому рішенні, апеляційне чи касаційне оскарження судового рішення, скасування заходів забезпечення позову, вирішення питань, пов'язаних зі зверненням судового рішення до виконання тощо. При цьому, питання щодо обсягів відновлення втраченого судового провадження законодавцем віднесено на розсуд суду.

При розгляді справи суд використовує ту частину провадження, що збереглася, документи, видані зі справи фізичним чи юридичним особам до втрати провадження, копії цих документів, інші довідки, папери, відомості, що стосуються справи, виконавчого провадження; частину справи, що збереглася в архіві суду, відомості з Єдиного державного реєстру судових рішень, Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, інших офіційних джерел, покази свідків.

На підставі зібраних і перевірених матеріалів суд постановляє ухвалу про відновлення втраченого судового провадження повністю або в частині, яку, на думку суду, необхідно відновити. Якщо зібраних матеріалів буде недостатньо для точного відновлення втраченого судового провадження, суд відмовить у його відновленні. Водночас, суд роз'яснює: якщо в подальшому такі документи будуть знайдені, то учасники справи мають право на звернення з такою ж заявою.

Заява про відновлення втраченого судового провадження подається до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції.

Підсудність справ про відновлення судового провадження, втраченого на тимчасово окупованій території України, в районі проведення АТО, під час дії воєнного чи надзвичайного стану на території України встановлюється нормами спеціального законодавства, а саме: Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»

(Закон №1207-VII), Законом України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» (Закон №1632-VII) і ч. 7 ст. 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Рекомендована література:

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
4. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
5. Господарський процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
6. Про Державний бюджет України на 2023 рік [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20>.
7. Адміністративне судочинство в схемах: навч. посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Сокурєнка / О.В. Брусакова, І.В. Панова, Д.В. Швець та ін. Харків: ХНУВС, 2021. 217 с.
8. Адміністративне процесуальне право: навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
9. Бандурка, О. М. Адміністративний процес України: монографія / О. М. Бандурка. Харків: ХНУВС, 2019. 422 с.
10. Адміністративний процес: навч. посіб. / за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 412с.

Допоміжна:

11. Пчелін В. Б. Організація адміністративного судочинства України: сутність, особливості та завдання. Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – прогрес законодавства України майбутнього: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12–13 січ. 2018 р.) / Громад. орг. Правовий світ. Дніпро: ГО «Правовий світ», 2018. С. 76-78.
12. Маркова О. О. Запровадження медіації в адміністративну процедуру: трансформація відносин. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 4. Ч. 2. С. 202-206. DOI : <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.4.2.31>.
13. Джафарова О. В., Синицька Я. П. Судові рішення в адміністративному судочинстві: питання теорії та практики: монографія. Харків: Вид-во ХНУВС, 2014. 260 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://scholar.google.com> – пошукова система Google Академія (Google Scholar)
2. <http://brain-maps.org/> - Сайт «Brain Maps»
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В. І.

Вернадського.

4. <http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України
5. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України
6. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
7. <https://zakon.rada.gov.ua/> - Нормативні акти України
8. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.
9. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/ – Касаційний адміністративний суд